

Mirko Kantar¹, Doc. dr Milan V. Mihajlović², Vesna Čilerdžić²

¹ *Ministarstvo prosvete i sporta RS - Uprava za sport, Beograd*

² *Fakultet za menadžment u sportu, “Univerzitet Braća Karić”, Beograd*

FINANSIRANJE SPORTA U REPUBLICI SRBIJI

1. UVOD

Državna sportska politika sprovodi se prvenstveno pomoću državnih organa, kao i kroz delovanje državnih stručnih institucija. Državni organi formiraju se u skladu sa organizacijom države, uz razdvajanje kompetencija lokalnog, regionalnog i nacionalnog nivoa.

U našoj zemlji, na nacionalnom nivou ne postoji državni organ koji se bavi pitanjima finansiranja sporta direktno, već to radi nevladina organizacija (Olimpijski komitet). Na republičkom nivou u Srbiji, Ministarstvo prosvete i sporta – Uprava za sport, a na opštinskom i gradskom nivou, pojedine službe u organima uprave (npr. Sekretarijat za sport i omladinu Grada Beograda) brinu o interesima sporta.

Kao opšti interes u oblasti sporta država je odredila:

1) obezbeđivanje uslova za razvoj vrhunskog sportskog stvaralaštva i sportskih takmičenja školske omladine i studenata;

2) izgradnja, opremanje i održavanje sportskih objekata od interesa za Republiku;

3) istraživačko-razvojni i naučnoistraživački rad u sportu;

4) organizacija sportskih takmičenja i sportskih manifestacija od interesa za Republiku;

5) međurepublička i međunarodna sportska saradnja;

6) delatnost organizacija u oblasti sporta koje je osnovala Republika Srbija i delatnost organizacija koje je osnovala teritorijalna jedinica, odnosno druga organizacija, a koje posluju sredstvima u državnoj svojini i koje svojim razmeštajem, namenom, strukturom i opremom obezbeđuju uslove za razvoj vrhunskog sportskog stvaralaštva;

7) ostvarivanje programa ili delova programa drugih organizacija (sportskih centara, sportskih kampova i dr.) kojima se doprinosi razvoju sporta;

8) obezbeđenje vrhunskim sportistima - amaterima prava iz zdravstvenog osiguranja;

9) stipendije vrhunskim sportistima za sportsko usavršavanje i novčana pomoć vrhunskim sportistima sa posebnim zaslugama;

10) nacionalna priznanja i nagrade za poseban doprinos razvoju i afirmaciji sporta.

OVAKO definisan opšti interes u oblasti sporta (Zakon o sportu, član 69.) ima direktan uticaj kako na delatnost same Uprave za sport, tako i na budžetska sredstva opredeljena za ostvarivanje tih ciljeva, tj. za finansiranje programa sporta.

2. FINANSIRANJE SPORTA U REPUBLICI SRBIJI OD STRANE MINISTARSTVA PROSVETE I SPORTA - UPRAVE ZA SPORT

U skladu sa Zakonom o sportu i Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2004. godinu, Ministarstvo prosvete i sporta - Uprava za sport je finansirala programe razvoja sporta u Republici. Sredstva se raspoređuju na osnovu godišnjeg finansijskog plana, kao i na osnovu kategorizacije sportova, sportista kao i predloga za finansiranje programa granskih sportskih saveza (tabela 1):

1. Finansiranje programa granskih sportskih saveza. U 2004. godini na Budžetu je bilo 72 granska sportska saveza (rangiranih u 4 kategorije), kao i druge sportske organizacije, savezi i udruženja koja nisu kategorisana. Za realizaciju osnovnih programa granskih sportskih saveza ukupno je plaćeno 141.350.000 dinara.

2. Pomoć u organizaciji sportskih takmičenja. Za organizaciju sportskih takmičenja pružena je finansijska pomoć u ukupnom iznosu od 21.550.000 dinara.

3. Sportski kampovi za perspektivne sportiste. Za sportske kampove-odnosno pripreme perspektivnih sportista ukupno je utrošeno 37.000.000 dinara.

4. Stipendiranje sportista - novčana pomoć. Za stipendiranje sportista (ukupno 340 sportista rangiranih u tri kategorije - zaslužni, međunarodni i savezni) ukupno je plaćeno 47.000.000 dinara.

5. Naučno istraživački programi - specijalizovane usluge. Za specijalizovane usluge, odnosno projekte koji su namenjeni razvoju sporta u Republici Srbiji, ukupno je utrošeno 22.000.000 dinara.

6. Investicije - finansiranje izgradnje i održavanja sportskih objekata. Za investicije, finansiranje izgradnje i održavanja sportskih objekata u Republici Srbiji, ukupno je utrošeno 30.000.000 dinara.

Ukupna izdvajanja za sport u Republici Srbiji u 2004.godini od strane Ministarstva prosvete i sporta - Uprave za sport, po tačkama 1-6, iznose 298.000.000 dinara.

Tabela 1: Finansiranje programa razvoja sporta

Finansirani programi	Iznos sredstava (din.)
Osnovni programi	141,350,000
Takmičenja	21,550,000
Sportski kampovi	37,000,000
Sportske stipendije	47,000,000
Naučno istraživački programi	22.000.000
Investicije	30,000,000
UKUPNO :	298,900,000

Treba istaći da se iz Republičkog Budžeta finansiraju i Granski sportski savezi na nivou SCG i za to su izdvojena sredstva u ukupnom iznosu od 150.000.000. dinara.

U tabeli 2 su dati uporedni podaci o visini sredstava za 2003 i 2004. godinu, koje su savezi (četiri kategorije sportova) dobili za realizaciju redovnih programa. U tabeli 3 prikazani su savezi i udruženja koji nisu kategorisana, a dobili su sredstva za redovne programe.

Svi savezi i udruženja, odnosno sportske organizacije u 2003. godini ukupno su dobili sredstva u iznosu od 117.855.000 dinara, a u 2004. godini 141.350.000. dinara za realizaciju redovnih programa.

Tabela 2. Sredstava iz budžeta RS u 2003. i 2004. godini koja su savezi 1, 2, 3, 4. kategorije sportova dobili za realizaciju redovnih programa.

r.br.	Kat.	Sportski savezi srbije	2003	2004	r.br.	Kat.	Sportski savezi srbije	2003	2004
1	1	Atletski savez	7.400.000	10.500.000	1	3	Auto moto savez	275.000	500.000
2	1	Fudbalski savez	5.000.000	5.000.000	2	3	Bodi bilding savez	320.000	350.000
3	1	Košarkaški savez	11.000.000	12.100.000	3	3	Dizanje tegova	500.000	550.000
4	1	Odbojkaški savez	11.000.000	12.100.000	4	3	Jet ski savez	200.000	220.000
5	1	Plivački savez	5.920.000	7.000.000	5	3	Hokej na ledu savez	770.000	850.000
6	1	Rukometni savez	3.500.000	6.500.000	6	3	Jedriličarski savez	550.000	600.000
7	1	Streljački savez	7.900.000	8.700.000	7	3	Ju jutsu	275.000	300.000
8	1	Vaterpolo savez	8.890.000	12.100.000	8	3	Kik boks savez	1.100.000	1.250.000
9	1	Veslački savez	6.330.000	7.000.000	9	3	Konjički savez	550.000	600.000
1	2	Biciklistički savez	1.690.000	2.000.000	10	3	Kung fu savez	200.000	200.000
2	2	Boklerski savez	1.690.000	3.000.000	11	3	Moto savez srbije	0	300.000
3	2	Gimnastički savez	1.690.000	2.000.000	12	3	Mačevalački savez	550.000	600.000
4	2	Džudo savez	3.200.000	3.500.000	13	3	Orijentacioni sport	320.000	350.000
5	2	Kajakaški savez	1.690.000	2.000.000	14	3	Skokovi u vodu	320.000	350.000
6	2	Karate savezi	2.500.000	2.750.000	15	3	Smučarski savez	550.000	600.000

7	2	Kuglaški savez	770.000	1.000.000	1	4	Aikido sportovi	275.000	300.000
8	2	Planinarski savez	1.200.000	1.250.000	2	4	Badminton savez	275.000	300.000
9	2	Rvački savez	3.200.000	3.500.000	3	4	Bob savez	275.000	300.000
10	2	Stonoteniski savez	2.800.000	3.500.000	4	4	Bočarski savez	320.000	350.000
11	2	Šahovski savez	1.690.000	2.500.000	5	4	Bridž liga	200.000	200.000
12	2	Teniski savez	3.200.000	3.500.000	6	4	Go savez	200.000	200.000
13	2	Tekvondo savez	1.260.000	1.500.000	7	4	Hokej na travi savez	320.000	350.000
14	2	Vazduhoplovni savez	770.000	850.000	8	4	Karling savez	275.000	300.000
					9	4	Kendo savez	275.000	300.000
					10	4	Kjokušinkai	275.000	350.000
					11	4	Sportski ples	200.000	200.000
					12	4	Pikado	275.000	300.000
					13	4	Ragbi savez	320.000	450.000
					14	4	Sambo federacija	320.000	350.000
					15	4	Savate savez srbije	0	300.000
					16	4	Sinhrono i umetničko plivanje	320.000	350.000
					17	4	Skvoš asocijacija	275.000	300.000
					18	4	Snoubord savez	275.000	300.000
					19	4	Sportski ribolovni savez	320.000	350.000
					20	4	Streličarski savez	275.000	300.000
					21	4	Triatlonska unija	500.000	550.000

Tabela 3. Sredstava iz budžeta RS u 2003. i 2004. godini koja su savezi i udruženja koji nisu kategorisani, dobili za realizaciju redovnih programa.

nr. br.	Savezi i udruženja koji nisu kategorisani	2003	2004
1	Konjički ol. I fei discipline	275.000	300.000
2	Podvodne aktivnosti	320.000	350.000
3	Savez antičkih sportova	100.000	110.000
4	Savez gluvih	0	300.000
5	Univerzitetski savez	275.000	300.000
6	Savez invalida	620.000	1.500.000
7	Školski sport i olimpijsko vaspitanje	550.000	2.000.000
8	Rekreativni sport srbije	550.000	600.000
9	Soko	275.000	300.000
10	Savez sportskih novinara	100.000	110.000
11	Savez pedagoga fizičke kulture	100.000	110.000
12	Udruženja za sportsku medicinu	150.000	200.000
13	Sportski savez srbije	8.000.000	7.000.000

Osim navedenog, Ministarstvo sprovodi aktivnosti vezane za donošenje propisa koji proističu iz Zakona, vrši nadzor nad primenom zakona i nad stručnim radom u sportu, vodi registar sportskih organizacija i matičnu evidenciju sportskih organizacija i resursa itd.

Lokalna uprava takođe izdvaja značajna sredstva za razvoj sporta. Npr. Sekretarijat za sport i omladinu Grada Beograda izdvaja sredstva za finansiranje:

- osnovnih programa namenjenih obezbeđivanju posebnih uslova za povećanje obuhvata i kvaliteta rada sa mladim sportskim talentima,
- troškove organizacije Trofeja Beograda,
- velikih međunarodna takmičenja od interesa za Grad Beograd.

3. ZAKLJUČAK

Interes države je uključivanje što većeg broja stanovnika u sport i sportske aktivnosti. Sport ne pravi razliku između ljudi ni po polu, ni po životnoj dobi, ni po nacionalnoj pripadnosti.

Sistem finansiranja sportskih organizacija u Republici Srbiji je tako organizovan da sredstva za seniorsku kategoriju sportista iz kategorisanih sportskih grana obezbeđuje Republika, a za mlađe kategorije sportista lokalni organi uprave.

Prikazani model finansiranja predstavlja jedan način pribavljanja finansijskih sredstava sportskih organizacija u Srbiji. Sportske organizacije u Srbiji novac za svoju delatnost takođe obezbeđuju iz drugih izvora prihoda.

LITERATURA

1. Kastratović, E. (2004): OSNOVE MENADŽMENTA SA MENADŽMENTOM U SPORTU. Institut MSP, Beograd
2. Ljubojević, Č. (2001): MENADŽMENT I MARKETING U SPORTU. Želnid, Beograd
3. Mihajlović, M.V.; Čilerdžić, V.; Kantar, M. (2004): INFORMACIONI TOK U MENADŽMENTU SPORTSKIH ORGANIZACIJA. Zbornik sažetaka, 134, Prvi Srpski kongres pedagoga fizičke kulture & 2nd FIEP European Congress, Vrnjačka Banja
4. Raič, A.; Maksimović, N. (2001): SPORTSKI MENADŽMENT. Fakultet fizičke kulture, Novi Sad
5. Tomić, M.: (2001): MENADŽMENT U SPORTU. Minetko, Beograd